

hoofdvolkten weerspiegelt — in het Pythagoreïsche die der Chineezzen, in dat der Eleaten de Indische, in HERAKLITUS' leer de Perzische, in EMPEDOKLES de Egyptische, in ANAXAGORAS eindelijk de Joodsche —, meent RÖTH de Grieksche wijsbegeerte grootendeels uit de Egyptische theologie en voorts uit Zoroastrische ideeën te kunnen afleiden (ZELLER).

Dat aan den grooten antipode der Romantiek, het rationalisme der „Aufklärung“, weerlegging van dergelijke phantastische hypothesen niet moeilijk viel, behoeft ons niet te verwonderen; het zette zich er toe met eene heftigheid, die ook voor oningewijden den dieperen achtergrond van dit geschil bloot legt. Want dat die achtergrond inderdaad niet ontbreekt, blijkt reeds uit hetgeen GRUPPE over een dezer rationalisten, den door zijn *Antisymbolik* bekenden JOH. HEINR. VOSS opmerkt: „Voss bekämpft in seinen Gegnern nicht allein die Urheber wissenschaftlich discutirbarer Hypothesen, sondern zugleich Männer, die seinem protestantischen Bewusstsein zu nahe getreten sind; er wittert in den sich offen zu den Romantikern bekennenden Creuzer und Görres Anhänger des Pabstes...“ De onbestaanbaarheid van objectieve wetenschap was weer eens helder aan het licht getreden.

Door het rationalisme is de band tusschen Oosten en Westen vrij wel geheel doorgesneden: Voss in zijn *Antisymbolik*, LOBECK in zijn *Aglaophamus*, GROTE in zijn *History of Greece*, hebben als om strijd de juistheid der ontleeningstheorie betwist; CARL OTFRIED MÜLLER's kritisch onderzoek der oudste sagen stelde het mythische karakter der Grieksche overleveringen omtrent het verblijf van Phoeniciërs en Egyptenaren in Hellas onomstootelijk vast, en scheen daarmee het recht te geven, elken invloed van het Oosten op het oudste Griekenland te loochenen: